

Stanovisko Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21.11.1973, sp. zn. Cpj 101/73, ECLI:CZ:NS:1973:CPJ.101.1973.1

Číslo: 19/1974

Právní věta: Byla-li mezi vlastníkem věci a organizací, která se zabývá obstaráním prodeje věci, uzavřena smlouva podle ustanovení § 289 a násl. o. z., nemůže se kupující domáhat vůči organizaci vrácení kupní ceny z důvodu neplatnosti kupní smlouvy ani určení, že je kupní smlouva neplatná. Organizace, s níž vlastník uzavřel smlouvu o obstarání prodeje věci, odpovídá kupujícímu jen v rozsahu daném ustanovením § 295 o. z., tedy pouze za vady věci a za to, že věc má vlastnosti organizací při prodeji uvedené. Tuto odpovědnost organizace nelze vyloučit nebo omezit.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 21.11.1973

Spisová značka: Cpj 101/73

Číslo rozhodnutí: 19

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Služby, Smlouva o obstarání prodeje věci, Smlouvy

Předpisy: 40/1964 Sb. § 289
§ 295

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 19/1974 sb. rozh.

Byla-li mezi vlastníkem věci a organizací, která se zabývá obstaráním prodeje věci, uzavřena smlouva podle ustanovení § 289 a násl. o. z., nemůže se kupující domáhat vůči organizaci vrácení kupní ceny z důvodu neplatnosti kupní smlouvy ani určení, že je kupní smlouva neplatná.

Organizace, s níž vlastník uzavřel smlouvu o obstarání prodeje věci, odpovídá kupujícímu jen v rozsahu daném ustanovením § 295 o. z., tedy pouze za vady věci a za to, že věc má vlastnosti organizací při prodeji uvedené. Tuto odpovědnost organizace nelze vyloučit nebo omezit.

(Ze stanoviska občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu ČSR z 21. 11. 1973, [Cpj 101/73](#))

V praxi soudů vznikají pochybnosti při výkladu ustanovení § 289 a násl. o. z., které se týkají obstarání prodeje věci, zejména pokud jde o posouzení toho, o jakou smlouvu jde mezi vlastníkem věci a organizací, o posouzení platnosti této smlouvy a rozsahu odpovědnosti organizace vůči kupujícímu.

Smlouva o obstarání prodeje věci je uvedena v hlavě šesté části čtvrté občanského zákoníka, která upravuje obstaravatelské služby. Již ze samotných pojmů „obstaravatelská služba“ a „obstarání prodeje věci“ je patrné, že při poskytování této služby může jít jen o úkony, které organizace sice provádí vlastním jménem, ale za občana, který službu objednal.

Smlouvou o obstarání prodeje věci vzniká občanovi právo, aby organizace od něho převzala věc svěřenou do prodeje a aby provedla opatření potřebná k prodeji (§ 289 o. z.). Vlastníkem věci zůstává tedy i nadále občan, který s organizací uzavřel smlouvu, a organizace je z této smlouvy oprávněna a povinna jen k tomu, aby vlastním jménem učinila opatření potřebná k prodeji věci.

Zejména je organizace oprávněna a povinna, aby vhodným způsobem vyhledala a získala osobu, která má o koupi věci zájem, učinila opatření potřebná ke stanovení ceny odpovídající příslušným předpisům a případná další potřebná opatření k převodu vlastnictví na kupujícího i k tomu, aby účastníci kupní smlouvy splnili smluvní závazky.

Účastníkem kupní smlouvy není tedy organizace, která činí pouze opatření potřebná k prodeji věci, nýbrž je jím vedle kupujícího vlastník věci, je-li prodávajícím. Proto také, byť i prodej věci obstarala organizace na základě smlouvy uzavřené s vlastníkem věci podle ustanovení § 289 o. z., může být jen mezi uvedenými účastníky kupní smlouvy uplatněn (např. v případě, že kupní smlouva není platná z důvodů uvedených v ustanovení § 39 o. z.) nárok na vrácení plnění přijatého na základě této neplatné smlouvy (§ 452 o. z.) a jen mezi nimi může být rozhodováno za podmínek ustanovení § 80 písm. c/ o. s. ř. o určení neplatnosti této smlouvy.

Jestliže organizace obstarala uzavření kupní smlouvy na základě smlouvy uzavřené s vlastníkem věci podle ustanovení § 289 o. z., odpovídá tato organizace podle ustanovení § 295 a § 289 o. z., odpovídá tato organizace podle ustanovení § 295 o. z. za vady věci, popřípadě za to, že věc má vlastnosti při prodeji uvedené. Je tedy v rozsahu odpovědnosti této organizace vyloučeno použití ustanovení § 400 a násl. o. z. Kupující proto nemůže v takovém případě uplatnit nároky z odpovědnosti za vady vůči vlastníku věci, ačkoliv je prodávajícím, nýbrž musí je uplatnit proti organizaci, jež prodej obstarala. Tato odpovědnost organizace nemůže být podle ustanovení § 233 odst. 3 o. z. ani vyloučena, ani omezena.